

**Veiligheidsregio Rotterdam-
Rijnmond
Uitkomsten controle en
overige informatie 2015**

Rapportage aan het algemeen bestuur

Aan het algemeen bestuur van de Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond
T.a.v. mevrouw D. Brouwer
Postbus 9154
3007 AD ROTTERDAM

Amsterdam, 14 april 2016

HBEK-A8XNN7/mb

Uitkomsten controle en overige informatie 2015

Geachte leden van het bestuur,

Het doet ons genoegen u verslag uit te brengen omtrent de uitkomsten van onze accountantscontrole van de jaarrekening van Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond. Wij willen u over de volgende onderwerpen informeren:

- ▶ Uitkomsten jaarrekeningcontrole.
- ▶ Kwaliteit beheersorganisatie.
- ▶ Wensen en aandachtspunten.
- ▶ Onafhankelijkheid en controleproces.

Wij hebben de kernpunten van ons verslag opgenomen in het hoofdstuk Kernpunten.

Onze controle is gericht op het vormen van een oordeel omtrent de jaarrekening over 2015. Bij de uitvoering van onze controle ondervonden wij de volledige medewerking en ondersteuning van de medewerkers van Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond.

De mogelijkheid om een open en eerlijke dialoog met u als lid van het bestuur te voeren, vormt een essentieel onderdeel van het controleproces, evenals van de algehele corporate governance.

Wij waarderen deze mogelijkheid om de inzichten die uit onze controle voortkomen met u te kunnen delen.

Het concept van dit verslag is d.d. 23 maart 2016 besproken met de algemeen directeur en hoofd Kwaliteit Control & Audit. Een afschrift van dit verslag is toegezonden aan het dagelijks bestuur van Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond.

Wij stellen het op prijs een en ander persoonlijk toe te lichten of eventuele vragen omtrent deze of andere met de controle verband houdende zaken te beantwoorden.

Hoogachtend,
Ernst & Young Accountants LLP

B. Minks RA

Inhoudsopgave

Kernpunten uit onze rapportage	5
Uitkomsten jaarrekeningcontrole	7
Kwaliteit beheersorganisatie	17
Rechtmatigheidsbeheer	22

Bijlagen

- 1 Onafhankelijkheid en controleproces
- 2 SiSa-bijlage

Kernpunten uit onze
rapportage

Kernpunten uit onze rapportage

De kernpunten uit onze rapportage kunnen als volgt worden samengevat

Uitkomsten jaarrekeningcontrole	Conclusie van onze controle	Er resteren geen ongecorrigeerde controleverschillen of materiële herrubriceringen voor de jaarrekening 2015. Na afronding van de resterende werkzaamheden, zijn wij voornemens een goedkeurende controleverklaring te verstrekken bij de jaarrekening 2015. Dit betekent dat het jaarverslag en de jaarrekening 2015 zijn ingericht in overeenstemming met het BBV en de in de programmarekening opgenomen balans en toelichting en rekening van baten en lasten een getrouwe weergave zijn van de financiële positie en baten en lasten van Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond.
	De jaarrekening is rechtmatig	Wij hebben bij de jaarrekening van Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond een goedkeurende verklaring afgegeven met betrekking tot de rechtmatigheid. Dit betekent dat de baten en lasten en balansmutaties in de jaarrekening 2015 in overeenstemming zijn met de begroting en met de relevante wet- en regelgeving, waaronder de Beleidsregels toepassing WNT.
	Geen bevindingen ten aanzien van de SiSa-bijlage	Wij hebben de in de SiSa-bijlage van de jaarrekening genoemde specifieke uitkeringen gecontroleerd met inachtneming van de Nota verwachtingen accountantscontrole 2015. Op grond van ons onderzoek hebben wij bij uw specifieke uitkeringen geen fouten en/of onzekerheden geconstateerd die de voor SiSa geldende rapporteringstolerantie overschrijden.
	Belangrijkste controleverschillen	Alle de door ons geconstateerde controleverschillen welke de rapporteringstolerantie overschrijden zijn door de veiligheidsregio gecorrigeerd.

Uitkomsten
jaarrekeningcontrole

Uitkomsten jaarrekeningcontrole

Onze analyse van het resultaat 2015

Voordelig resultaat nader besproken

Het saldo van baten en lasten (na bestemming) over het jaar 2015 bedraagt € 0,7 miljoen voordelig ten opzichte van een begroot (na wijziging) saldo van € 0.

Het resultaat over 2015 ten opzichte van de gewijzigde begroting kan als volgt worden weergegeven:

Bedragen x € 1.000	Gewijzigde begroting	Rekening 2015	Afwijking
	€	€	€
Totale lasten	(127.559)	(129.085)	(1.526)
Totale baten	127.156	129.248	2.092
Resultaat vóór bestemming	(403)	163	566
Mutaties in reserve	403	538	135
Resultaat na bestemming	-	701	701

Uw begrotingsbeheer (niet) op orde

Met de controle op de juiste toepassing van het begrotingscriterium toetsen wij of het budgetrecht van het algemeen bestuur is gerespecteerd. Voor een juiste oordeelsvorming is van belang in hoeverre de begrotingsoverschrijding past binnen het door het algemeen bestuur geformuleerde beleid en/of wordt gecompenseerd door hogere opbrengsten.

In de jaarrekening 2015 is per programma een samenvatting gegeven van de overschrijdingen van de lasten op de begroting na wijzigingen. Per programma is tevens de rechtmatigheid nader toegelicht.

Wij hebben bij onze controle geen afwijkingen en of bijzonderheden geconstateerd ten opzichte van de opgenomen analyse. Wel constateren wij dat in 2015 nog beperkte verbeteringen zijn doorgevoerd in het bestuurlijk proces als het gaat om vaststellen van begrotingswijzigingen. Vanwege de beperkte frequentie van vergaderen van het algemeen bestuur zijn de laatste begrotingswijzigingen in december van het jaar gerelateerd aan analyses van het resultaat zoals die zijn uitgevoerd in juli/september van dat jaar. Wij adviseren additionele afstemming met het dagelijks bestuur en algemeen bestuur te organiseren op grond waarvan meer recentere analyses van het resultaat kunnen worden meegenomen in de besluitvorming in december. Als voorbeeld noemen wij hierbij bijvoorbeeld de overschrijding op het programma Ambulancezorg, waarbij de begrotingsoverschrijding het gevolg is van extra inhuur gedurende 2015. Een overschrijding was voorzien en tevens benoemd in de tussentijdse rapportages. Aangezien het jaareffect niet volledig zichtbaar was, is deze niet meegenomen in de begrotingswijziging van december.

Kwaliteit van het resultaat

Het resultaat in 2015 is € 0,7 miljoen positief (2014: € 2,6 miljoen negatief). Dit positieve resultaat is onder andere het gevolg van lagere lasten mede als gevolg van bezuinigingen en anderzijds door hogere baten als gevolg van (niet begrote) subsidieontvangsten.

In de jaarrekening is alleen bij het programma Ambulancezorg een overschrijding van de begroting gerealiseerd. Deze overschrijding kan worden verklaard door extra inhuur van personeel onder andere als gevolg van CAO-onderhandelingen, hoog ziekteverzuim en extra drukte bij de ambulancedienst.

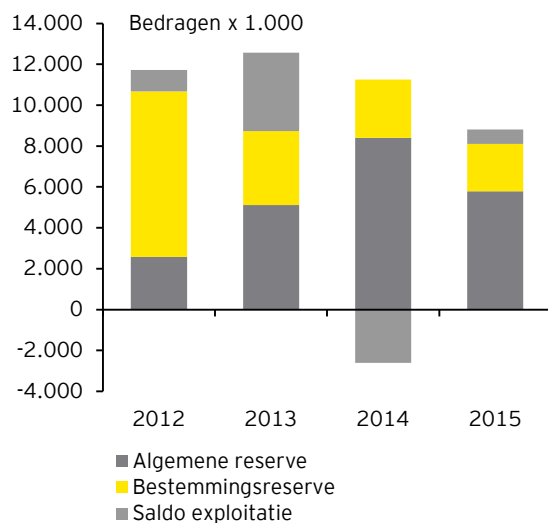
Uitkomsten jaarrekeningcontrole

Onze analyse van de financiële positie

Analyse van de financiële positie

Eigen vermogen neemt toe

Het eigen vermogen, inclusief het resultaat na bestemming, bedraagt per jaareinde 2015 volgens de jaarrekening € 8,8 miljoen en heeft zich vanaf 2012 als volgt ontwikkeld:

Van de totale reserves ter hoogte van € 8,8 miljoen is € 5,8 miljoen opgenomen als algemene vrije reserve. Het saldo van deze reserve is ten opzichte van 2014 niet gewijzigd.

Per saldo is gedurende 2015 € 0,5 miljoen onttrokken aan de reserves. Deze onttrekking (ten gunste van het resultaat) vormt samen met het positieve resultaat voor bestemming (€ 0,2 miljoen) het resultaat na bestemming van € 0,7 miljoen positief.

Solvabiliteit

Bedragen x € 1.000	2015	2014	2013
	€	€	€
Eigen vermogen	8.804	8.641	12.573
Totaal vermogen	75.789	68.281	76.304
Solvabiliteitsratio	11,6%	12,7%	16,5%

De totale vermogenspositie wordt onder andere tot uitdrukking gebracht door middel van het solvabiliteitspercentage. Dit percentage wordt bepaald door het eigen vermogen te delen door het balanstotaal. Het huidige solvabiliteitspercentage voor Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond bedraagt 11,6% (2014: 12,7%). Ondanks dat het eigen vermogen ten opzichte van het voorgaande jaar is gestegen, daalt het solvabiliteitspercentage als gevolg van een stijging van de (overige) schulden. De stijging in de schuldpositie kan worden verklaard door het aantrekken van nieuwe langlopende leningen.

Uitkomsten jaarrekeningcontrole

Onze analyse van de financiële positie

Financiering

In 2015 zijn een tweetal leningen aangetrokken, waarvan één is gestort in 2015. Deze leningen van totaal € 15 miljoen hebben een looptijd van vijftien jaar met een rentepercentage van respectievelijk 1,39% en 1,41%. Wij constateren dat het gemiddelde rentepercentage afneemt. Deze leningen zijn aangetrokken ter financiering van toekomstige investeringen. Voor een nadere beschouwing ten aanzien van uw financieringspositie verwijzen wij u naar de paragraaf Financiering van het jaarverslag 2015.

Verder hebben wij vastgesteld in hoeverre de jaarrekening voldoet aan de toelichtingsvereisten in het kader van schatkistbankieren. Wij hebben vastgesteld dat de verplichte onderdelen adequaat zijn uiteengezet in de toelichting op de balans.

EU-regelgeving derivatentransacties

Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond maakt gebruik van derivaten om renterisico's af te dekken. De EU heeft regelgeving uitgevaardigd die betrekking heeft op alle organisaties die gebruikmaken van derivaten. Sinds 15 maart 2014 dienen niet-financiële instellingen de AFM te informeren als de nominale waarde van hun uitstaande derivaten de drempelwaarden (zie hiervoor) overschrijdt. Ook moeten partijen vanaf die datum OTC-derivaten tijdig aan elkaar bevestigen.

Daarnaast is per 15 september 2014 een aantal basisvereisten van kracht gegaan, waaronder de hiervoor genoemde reconciliatieplicht op portefeuilleniveau. De rapportageplicht aan de Trade Repository is ingegaan op 12 februari 2015. De European Market Infrastructure Regulation (EMIR) heeft als doel om de derivatenmarkt te herstructureren en veiliger en transparanter te maken.

Bij het niet voldoen aan de EMIR-vereisten kan de AFM een boete opleggen tot € 4 miljoen.

Als accountant dienen wij u te wijzen op de voor u van toepassing zijnde punten inzake centrale registratie, OTC derivaten met bilaterale afwikkeling, OTC-derivaten die de drempelwaarde overschrijden en aanpassing van contracten. Wij stelden in dit kader vast dat voldaan is aan de rapporteringsvereisten en geen overschrijding heeft plaatsgevonden van de drempelwaarden.

Risicobeheersing

In het jaarverslag is onder andere de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing opgenomen, welke informatie bevat over de weerstandscapaciteit, de risico's en het beleid dat hieromtrent gedurende 2015 is gevoerd. De doelstellingen en de kaders waarbinnen risicomanagement zich afspeelt, zijn omschreven in het beleidsplan Risicomanagement (2014). Ten aanzien van de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing constateren wij het volgende:

Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond houdt haar risico's bij in het softwareprogramma Naris. In de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing heeft de Veiligheidsregio haar belangrijkste risico's opgenomen. Volgens de uitgevoerde risicosimulatie is een capaciteit benodigd van € 6,5 miljoen. De beschikbare weerstandscapaciteit bedraagt € 6,5 miljoen, waardoor het ratio van het weerstandsvermogen wordt berekend op 1,0. Op basis van de inschatting van Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond is het weerstandsvermogen hiermee als voldoende te kwalificeren..

Wij zijn van mening dat Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond de risico's op een evenwichtige wijze in kaart heeft gebracht en waar mogelijk beheersmaatregelen treft om risico's te beperken. Wel merken wij op dat de financiële positie van de Veiligheidsregio onder druk staat, wat mede blijkt uit het sterk toenemen van de schuldpositie. Het blijft van groot belang de grootste risico's te blijven monitoren en hiervoor adequate beheersmaatregelen te treffen.

Uitkomsten jaarrekeningcontrole

Onze analyse van de gehanteerde grondslagen

Aanvaardbaarheid van de grondslagen van waardering en resultaatbepaling

Naar onze mening zijn de door het bestuur gekozen waarderingsgrondslagen aanvaardbaar en consistent toegepast met betrekking tot de significante jaarrekeningposten en bijzondere transacties. Dit geldt tevens voor het tijdstip waarop die transacties hebben plaatsgevonden, de periode waarin zij zijn verantwoord en de desbetreffende toelichtingen in de jaarrekening.

Eerste toepassing of stelselwijziging

We hebben voor 2015 geen eerste toepassing van nieuwe waarderingsgrondslagen dan wel stelwijzigingen geconstateerd in onze controle.

Materiële alternatieve verwerkingswijzen

Gedurende het boekjaar 2015 hebben wij materiële alternatieve verwerkingswijzen op de onderstaande gebieden met het bestuur besproken:

- ▶ Conform voorgaande jaren zijn in de jaarrekening 2015 van Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond arbeidsgerelateerde verplichtingen opgenomen. Onder de BBV is het niet toegestaan om voor dergelijke verplichtingen voorzieningen te vormen. Voor de ambulancedienst vallen deze verplichtingen onder de Regeling Jaarverslaggeving Zorginstellingen (RJZ), waardoor in de jaarrekening van de veiligheidsregio hiervoor wel verplichtingen zijn opgenomen. Wij hebben vastgesteld dat deze afwijking adequaat is toegelicht in de jaarrekening.
- ▶ Bij de jaarrekening 2015 hebben wij geconstateerd dat het project "Next" over is geboekt van activa in ontwikkeling, naar materiële vaste activa. Het project heeft betrekking op verbouwingswerkzaamheden. Wij hebben geconstateerd dat de totale projectkosten zijn geactiveerd inclusief advieskosten van de ingenieur. Aangezien dit een bestendige gedragslijn betreft conform eigen activerings- en afschrijvingsbeleid, hebben wij hiervoor geen correctie voorgesteld.

Verslaggeving over ongebruikelijke transacties/controversiële aangelegenheden/nieuwe ontwikkelingen

- ▶ In 2015 is de leverancier van de tankautosputten failliet verklaard. Ultimo 2015 zijn met de curator afspraken gemaakt over de nog te betalen factuur inzake de levering van de nog resterende vijf tankautosputten. Er is hiervoor een bedrag overeengekomen en dit bedrag is als schuld in de overlopende passiva verantwoord. Dit bedrag is begin 2016 betaald, waarna de auto's zijn afgeleverd. Naast het bedrag dat begin 2016 is betaald, geldt dat verder tussen Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond en de curator nog verschil van inzicht bestaat over meerwerk dat de leverancier zou hebben verricht. Veiligheidsregio is van mening dat het meerwerk binnen de geldende contractafspraken schriftelijk is bevestigd en betaald. De curator deelt zijn mening van de Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond echter niet en heeft een claim bij de veiligheidsregio belegd van circa € 0,45 miljoen. Op basis van de ontvangen documentatie van de Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond en de advocaat die namens de Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond is duidelijk dat de curator een claim heeft neergelegd. Omtrent de uitkomst van de claim geeft de advocaat van de Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond in zijn lawyer's letter aan dat hij onthoudt van enig oordeel omtrent de processuele risico's en het geven van een inschatting omtrent de vermoedelijke afloop van de claim. De hardheid van de claim neergelegd door de curator is op dit moment niet helemaal goed in te schatten. Uit voorzichtigheidsprincipe heeft de veiligheidsregio voor dit risico een voorziening (€ 0,45 miljoen) opgenomen. Daarnaast heeft de veiligheidsregio als gevolg van het faillissement van de leverancier van de tankautosputten in 2015 een voorziening van € 0,2 miljoen gevormd in verband met het weggefallen van de mogelijkheid om bij de leverancier van de tankautosputten eventuele mankementen en/of reparaties onder garantie te kunnen claimen.

Uitkomsten jaarrekeningcontrole

Onze analyse van uw belangrijkste schattingen

Schattingsprocessen binnen de jaarrekening

De directie is verantwoordelijk voor het maken van schattingen bij het opmaken van de jaarrekening. Als accountant van de raad beoordelen wij deze door de directie gemaakte schattingen. Wel hebben wij een beschouwing ten aanzien van de belangrijkste schattingen opgenomen.

Sensitiviteit schattingen hoog, door onzekere (externe) omstandigheden

Sensitiviteit schattingen is gemiddeld

Sensitiviteit schattingen ligt laag

Belangrijke schattingen	Beoordeling 2015	Beoordeling 2014	Toelichting
Waardering van materiële vaste activa inclusief afschrijvingen			Op structurele wijze vindt er bij de waardering van materiële vaste activa een beoordeling plaats op lagere marktwaarde.
Waardering van de voorraden			Voor onze beoordeling van de waardering van deze post verwijzen we naar de paragraaf "aandachtsgebieden en bevindingen in de controle".
Waardering van de debiteuren			We achten de opgenomen voorzieningen inzake dubieuze vorderingen toereikend.
Beoordeling toereikendheid van uw voorzieningen			We achten de opgenomen voorzieningen toereikend. Wel onderkennen wij nog enkele aandachtspunten. We verwijzen hiervoor ook naar de paragraaf "aandachtsgebieden en bevindingen in de controle".
Beoordeling van de risico's ten aanzien van de niet uit de balans blijkende verplichtingen			We hebben ten tijde van onze controle geen bijzonderheden geconstateerd met betrekking tot de risico's voortvloeiende uit de niet uit de balans blijkende verplichtingen.

Uitkomsten jaarrekeningcontrole

Aandachtsgebieden en bevindingen in de controle

Inleiding

Deze paragraaf geeft een uiteenzetting van de werkzaamheden en bevindingen ten aanzien van de belangrijke aandachtsgebieden in de controle die nog niet eerder in dit verslag zijn toegelicht.

Vaste activa/kosten ontwikkeling planning- en registratiesysteem

Bij de ingebruikname van een nieuw planning- en registratiesysteem heeft Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond geconcludeerd dat zij een aantal extra wensen hebben waarmee bij de implementatie geen rekening was gehouden. De extra kosten die daarmee samenhangen ad € 0,16 miljoen zijn in 2015 als bijzondere waardevermindering ten laste van het resultaat 2015 gebracht.

Waardering materiële vaste activa/voorziening gevolgen faillissement leverancier tankautospuitten

In 2014 heeft Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond een nieuwe overeenkomst gesloten voor de levering van 41 tankautospuitten, omdat de eerdere leverancier failliet is verklaard in 2014. Eind 2015 is ook deze leverancier failliet verklaard. Op vijf auto's na waren alle tankautospuitten geleverd. Voor de nog te leveren auto's heeft Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond begin 2016 overeenstemming bereikt. Uiteindelijk heeft de veiligheidsregio de slotsom betaald ad € 0,1 miljoen, waarna de auto's begin 2016 zijn geleverd. De curator heeft daarnaast een meerwerkclaim ingediend bij de veiligheidsregio voor een bedrag ad € 0,45 miljoen. Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond de curator laten weten dat het meerwerk binnen de geldende contractafspraken schriftelijk is bevestigd en betaald. De curator deelt deze mening en heeft een claim bij de veiligheidsregio belegd van ca. € 0,45 miljoen. Uit voorzichtigheidsprincipe heeft veiligheidsregio hiervoor een verplichting opgenomen. Op basis van de ontvangen documentatie van de Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond en de advocaat die namens de Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond optreedt, is duidelijk dat de curator een claim heeft neergelegd.

Omtrent de uitkomst van de claim geeft de advocaat van de Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond in zijn lawyer's letter aan dat hij zich onthoudt van enig oordeel omtrent de processuele risico's en het geven van een inschatting omtrent de vermoedelijke afloop van de claim. De hardheid van de claim neergelegd door de curator is op dit moment niet helemaal goed in te schatten. Uit voorzichtigheidsprincipe heeft de veiligheidsregio voor dit risico een voorziening (€ 0,45 miljoen) opgenomen.

Daarnaast heeft de veiligheidsregio als gevolg van het faillissement van de leverancier van de tankautospuitten in 2015 een voorziening gevormd in verband met het weggefallen van de mogelijkheid om bij de leverancier van de tankautospuitten eventuele mankementen en of reparaties onder garantie te kunnen claimen. Ter dekking van de kosten van dit risico is in 2015 ten laste van het resultaat een voorziening getroffen ad € 0,2 miljoen uitgaande dat de garantiekosten circa € 5.000 per auto zal zijn. Wij kunnen ons vinden in deze verwerkingwijze en achten de voorziening vooralsnog toereikend. Wel adviseren wij u het de kosten van garantie verder te concretiseren en te toetsen op toereikendheid, wanneer meer ervaringscijfers bekend zijn als gevolg van gehouden onderhoudsbeurten/ uitgevoerde garantiewerkzaamheden.

Waardering voorraden

Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond heeft ultimo 2015 ad € 0,4 miljoen aan voorraden op de balans gewaardeerd. Het saldo heeft betrekking op een vaste voorraad genees- en verbandmiddelen. Voor 2015 heeft een nieuwe inventarisatie plaatsgevonden van deze voorraden per koffer, omdat wij voorgaand jaar hebben geadviseerd de voorraden minimaal eens in de drie jaar opnieuw te tellen. We hebben geconstateerd dat de nieuwe telwaarde van de voorraden lager is dan de balanswaardering van de voorraad. Aangezien het verschil onze rapporteringstolerantie niet overschrijdt, hebben wij hiervoor uiteindelijk geen correctie voorgesteld voor de jaarrekening 2015.

Uitkomsten jaarrekeningcontrole

Aandachtsgebieden en bevindingen in de controle

Vorderingen en schulden AZRR/BIOS

Bij de privaatrechtelijke debiteuren is een vordering opgenomen op de BIOS Groep ad € 1,2 miljoen (2014: € 2,7 miljoen). We constateren dat in 2015 afloop is op deze post. In 2015 heeft de directie diverse overleggen gevoerd met BIOS Groep, waarbij overeenstemming is bereikt over een groot aantal wederzijdse vorderingen/schulden. Deze zijn vervolgens met elkaar verrekend. Wel merken wij op dat nog steeds niet alle oude vorderingen/schulden zijn afgewikkeld. We achten het noodzakelijk dat veiligheidsregio hierover in 2016 overeenstemming over bereikt.

Daarnaast is ultimo 2015 een rekeningcourant positie opgenomen onder de vorderingen ad € 1,7 miljoen op de Coöperatie AmbulanceZorg AZRR (hierna: COOP). We merken op dat deze positie op basis van de conceptcijfers van de Coöperatie is afgestemd. De definitieve jaarrekening van de Coöperatie kan leiden tot een correctie in de jaarrekening van Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond. Wij hebben vernomen dat naar verwachting dit geen materieel effect kan hebben op de jaarrekening 2015 van de veiligheidsregio.

Bestemmingsreserve C2000

In het verleden is de bestemmingsreserve C2000 gevormd voor afdekking van afschrijving- en materiële kosten C2000 ambulancedienst ad € 0,3 miljoen. In de afgelopen drie jaar hebben zich geen mutaties voorgedaan in deze reserve en de verwachting is niet dat komende jaren een aanspraak zal worden gemaakt. Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond heeft om deze reden de bestemmingsreserve vrij laten vallen. Wij kunnen ons vinden in deze verwerkingswijze.

Bestemmingsreserve 2e loopbaanbeleid

Voor nieuwe medewerkers die na 1 januari 2006 bij de brandweer in dienst zijn gekomen staat na 20 dienstjaren de zogenoemde tweede loopbaan centraal. De kosten van het 2e Loopbaanbeleid kunnen per jaar sterk verschillen en zullen ook afhankelijk zijn van de invulling door de organisatie en de deelnemende medewerkers. In 2013 heeft de veiligheidsregio ter afdekking van deze lasten in de piekjaren een bestemmingsreserve gevormd. In 2015 is € 0,2 miljoen toegevoegd aan deze reserve, waarmee de reserve ultimo 2015 in totaal € 1,6 miljoen bedraagt. De verwachting van de veiligheidsregio is dat in 2016 de eerste uitgaven ten aanzien van het tweede loopbaanbeleid gemaakt zullen worden.

Voorziening reorganisatie VRR

In 2012 heeft Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond op basis van reorganisatieplannen een voorziening gevormd ten behoeve van een gefaseerde organisatieverandering en de daaraan gekoppelde reorganisatie. Ter dekking van de financiële gevolgen die deze reorganisatie met zich meebrengt is een voorziening getroffen. De kosten 2015 zijn als onttrekking ten laste van de voorziening gebracht.

Daarnaast is bij de begroting 2015 rekening gehouden met extra personele lasten in verband met de afvloeiing van een aantal personeelsleden wiens functies als gevolg van de reorganisatie bovenformatief zijn geworden. In de loop van 2015 is duidelijk geworden dat outplacement van deze medewerkers niet in 2015 zal worden gerealiseerd, maar dat het proces waarschijnlijk zelfs tot 2018 zal doorlopen. Als gevolg van deze uitloop en de daarmee voor de Veiligheidsregio samenhangende extra kosten is ultimo 2015 een bedrag ad € 1,5 miljoen extra gedoteerd aan deze voorziening.

Uitkomsten jaarrekeningcontrole

Aandachtsgebieden en bevindingen in de controle

Efficiencykorting NZA

Eind 2013 zijn de beleidsregels omtrent de verwerking van de effecten van de Wet marktordening gezondheidszorg zouden moeten worden verwerkt vastgesteld. In deze beleidsregels is onder andere vastgesteld dat de efficiencykorting wordt verwerkt bij de samenstelling van de budgetten voor de jaren 2014-2016.

Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond heeft op basis van productiecijfers 2013 berekend dat de daling van het aantal ritten in 2013 heeft doorgezet, een herstel is daarmee in 2013 achterwege gebleven als gevolg waarvan de efficiencykorting over de 3 afgelopen jaren van € 1,4 miljoen een feit is geworden. Hiervoor is een last opgenomen in de jaarrekening 2013 ad € 1,4 miljoen en welke wordt verrekend in de tarieven over 2014-2016.

Voor 2015 hebben wij vastgesteld dat 1/3 deel van deze verplichting (€ 0,467 miljoen) is vrijgevallen.

Beheersing baten

De baten van Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond kunnen conform de specificatie hiernaast worden gespecificeerd. De baten zijn in 2015 gedaald met € 3,2 miljoen ten opzichte van het voorgaande jaar. Deze daling kan voornamelijk worden verklaard door een daling van de subsidiebijdragen van het rijk.

In het kader van de controle van de jaarrekening controleren wij de volledigheid van de baten. Bij de baten personeel hebben wij conform voorgaand jaar geconstateerd dat de maatregelen van interne beheersing ten aanzien van de volledigheid van de baten ontoereikend zijn. Als gevolg hiervan hebben wij aanvullende gegevensgerichte werkzaamheden moeten uitvoeren.

Onze belangrijkste aandachtspunten ten aanzien van de volledigheid van de baten personeel, zijn:

- ▶ Er is geen (centrale) contractenregistratie aanwezig.
- ▶ Er vindt tussentijds geen (zichtbare) aansluiting plaats tussen contract, urenregistratie en de financiële administratie.

We adviseren u de maatregelen in het kader van interne beheersing met betrekking tot de detacheringen/opleidingen in 2016 te herzien en aanvullende maatregelen te treffen die waarborgen dat de baten volledig zijn verantwoord.

Bedragen x € 1.000	2015	2014
	€	€
Bijdragen DVO gemeenten	80.444	80.499
Baten ambulance	30.284	31.883
Subsidiebijdragen	13.476	15.303
Bijdrage meldkamer	3.117	3.358
Baten personeel	712	847
Overige Baten	1.216	541
Totaal	129.249	132.431

Uitkomsten jaarrekeningcontrole

Wet normering topinkomens

Per 1 januari 2014 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingevoerd. Op basis van deze wet is de bezoldiging van topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector in dienstverband en bij ontslag wettelijk gemaximeerd.

Voor de bezoldiging van topfunctionarissen geldt naast de maximering een publicatieverplichting in de jaarrekening. Dit geldt eveneens voor bezoldiging van niet-topfunctionarissen, indien zij de maximale bedragen van topfunctionarissen overschrijden.

In het kader van de jaarrekening 2015 heeft u een analyse uitgevoerd van de topfunctionarissen binnen uw organisatie. Tevens heeft u vastgesteld of er functionarissen zijn die een hogere bezoldiging dan de gestelde maxima kennen. Dit is niet geval. Wij hebben de juistheid en volledigheid van deze toelichting gecontroleerd en hebben vastgesteld dat de toelichting voldoet aan de daaraan te stellen eisen.

SiSa

Wij hebben de in de SiSa-bijlage van de jaarrekening genoemde specifieke uitkeringen gecontroleerd met inachtneming van de Nota verwachtingen accountantscontrole 2015. De hierbij geconstateerde fouten en onzekerheden dienen op grond van het Bado in het verslag van bevindingen te worden opgenomen indien de navolgende rapporteringstolerantie per specifieke uitkering wordt overschreden:

- ▶ € 12.500 indien de omvangbasis kleiner dan of gelijk aan € 125.000 is.
- ▶ 10% indien de omvangbasis groter dan € 125.000 en kleiner dan of gelijk aan € 1.000.000 is.
- ▶ € 125.000 indien de omvangbasis groter dan € 1.000.000 is.

Op grond van ons onderzoek hebben wij bij de specifieke uitkeringen geen fouten en/of onzekerheden geconstateerd die de voor SiSa geldende rapporteringstolerantie overschrijden.

De SiSa-bijlage dient door uw gemeente samen met een aantal andere verplicht voorgeschreven verantwoordingsstukken voor 15 juli aanstaande elektronisch bij het CBS te worden aangeleverd. Door middel van een voorgeschreven tabel dienen wij te rapporteren over onze bevindingen ten aanzien van de in de jaarrekening opgenomen SiSa-bijlage. In bijlage 2 bij dit rapport zijn deze bevindingen in de voorgeschreven tabel opgenomen. U kunt deze tabel hanteren ten behoeve van verzending naar het CBS.

Kwaliteit beheersorganisatie

Kwaliteit beheersorganisatie

Interne beheersmaatregelen

Algemeen

Bij de planning en uitvoering van de controle van de jaarrekening 2015 van Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond hebben wij de interne beheersmaatregelen, welke onderdeel uitmaken van de administratieve organisatie van uw organisatie, in onze overwegingen betrokken.

Wij hebben de opzet, het bestaan en de werking van interne beheersmaatregelen onderzocht voor zover wij dit in het kader van de jaarrekening noodzakelijk achten en niet met het doel om een oordeel over de effectiviteit van de interne beheersing te geven. Wij steunen voor de volgende processen op uw interne beheersing, hetgeen betekent dat wij minder uitgebreide werkzaamheden per jaareinde behoeven te verrichten:

- ▶ Financieel afsluitproces.
- ▶ Inkoopproces.
- ▶ Betaalverkeer
- ▶ Personeel.

Wij hebben geen onderzoek naar de effectiviteit van de interne beheersing verricht, anders dan dat relevant is voor onze jaarrekeningcontrole.

Positie verbijzonderde interne controle

Met het oog op betrouwbare verantwoordingsinformatie en de naleving van zowel externe als interne wet- en regelgeving is het beheersen van risico's en geldstromen in processen van groot belang. Binnen de veiligheidsregio valt de interne controlefunctie onder de afdeling Audit en Control.

De werkzaamheden worden uitgevoerd door een medewerker interne controle en worden bepaald in een intern controleplan.

Kwaliteit beheersorganisatie

Interne beheersmaatregelen

Algemene ontwikkelingen ten aanzien van de VIC-functie

Bij het gebruikmaken van werkzaamheden van de verbijzonderde interne controle functie is de Nederlandse Standaard 610 Gebruikmaken van de werkzaamheden van interne auditors van toepassing. Deze standaard is in 2013 aangescherpt. De standaard houdt onder meer in dat de accountant de voor zijn relevante, door de verbijzonderde interne controle functie uitgevoerde werkzaamheden evalueert en test om zich ervan te overtuigen, dat de werkzaamheden toereikend zijn voor zijn doelstellingen en om vast te stellen welke eigen werkzaamheden zijn eigen professionals moeten uitvoeren.

De aangescherpte standaard stelt eisen aan de kwaliteit en inrichting van de verbijzonderde interne controle functie. De eisen hebben betrekking op objectiviteit en onafhankelijkheid, deskundigheid en systematische en gedisciplineerde aanpak en dat de VIC geen vervanging van de IC is. Daarnaast is goede communicatie tussen de verbijzonderde interne controlefunctie en de accountant van groot belang.

De accountant kan en mag gebruik (blijven) maken van eerder verrichte interne controles bij de veiligheidsregio indien deze voldoen aan de aangescherpte voorwaarden met betrekking tot objectiviteit, deskundigheid en kwaliteit.

In de huidige inrichting kunnen wij niet volledig steunen op de werkzaamheden van de VIC-functie vanwege de hiervoor genoemde verzwareningen in de eisen die gesteld worden aan accountants.

In het kader van de uitwerking van de systeemgerichte controleaanpak van de VIC, geven wij u de volgende aandachtspunten mee die naar ons oordeel relevant zijn:

- ▶ In het controleplan 2016 dient gemotiveerd te worden waarom processen al dan niet significant zijn en deel uitmaken van de VIC.
- ▶ Bij een risicogerichte controleaanpak dienen de VIC-uitkomsten te resulteren in een conclusie omtrent de effectieve werking van de geïdentificeerde interne beheersmaatregelen.
- ▶ In het controleplan 2016 dienen de (preventieve) maatregelen per proces voldoende SMART te zijn, zodat het bestaan en de werking van deze maatregelen toetsbaar zijn door de VIC.
- ▶ De omvang van het aantal VIC-deelwaarnemingen dient per proces onderbouwd en gespecificeerd te zijn.
- ▶ Er dient een zichtbaar verband te zijn tussen de testwerkzaamheden/gehanteerde checklisten en de in de geïdentificeerde interne beheersingsmaatregelen.
- ▶ In het controlememorandum moeten dingen zijn opgenomen zoals foutenvaluatie, weging van bevindingen, impact beoordeling van bevindingen en beschrijving van aanvullende werkzaamheden om de benodigde betrouwbaarheid omtrent het proces te verkrijgen.
- ▶ De opvolging van de uitkomsten van de VIC dient intern, door het management, gemonitord te worden (plan-do-check-act).

Wij hebben van u vernomen dat u momenteel bezig bent met het werven van een nieuwe interne controleur, waarmee u beoogd te bovengenoemde doelstellingen in 2016 te realiseren.

Kwaliteit beheersorganisatie

Interne beheersmaatregelen

Bevindingen interne beheersing

In onze managementletter 2015 besproken in september 2015 en gerapporteerd aan de directie en het bestuur in november 2015, hebben wij onze bevindingen en aanbevelingen van onze tussentijdse controle 2015 opgenomen. In deze managementletter hebben wij aangegeven welke zaken vóór de jaarrekeningcontrole 2015 opgepakt zouden moeten zijn (prioriteit H).

Wij hebben geconstateerd dat de voortgang van de aanbevelingen van zowel uw eigen interne controle als de controle door ons als accountant zichtbaar door uw organisatie worden gevolgd, maar dat hiervoor wel gerichte acties vanuit de directie voor benodigd zijn. Onderstaand geven wij de stand van zaken nader in detail weer.

Wij stellen vast dat de organisatie continue opzoek is om zichzelf te verbeteren, uitdagingen zoekt om efficiënter en effectiever te werken en het de kwaliteit van de interne beheersing naar een hoger niveau te brengen. Wij stellen vast dat deze strategische visie wordt ondersteund door maatregelen die de afgelopen jaren zijn genomen, zoals centraliseren van processen en de aankoop van betere en geïntegreerde applicaties voor ondersteunende processen. Het documenteren en zichtbaar maken van overwegingen en uitgevoerde controles is nog wel voor verbetering vatbaar. Daarnaast is het van belang dat het lijnmanagement nadrukkelijker bij het middelenbeheer wordt betrokken en daarmee invulling geeft aan de rol van integraal manager.

Tekortkomingen interne beheersing		
Bevinding	Risico-effect	Actie/reactie management
Inkoop- en spendanalyse ontbreekt, waardoor risico aanwezig is dat rechtmatigheidsfouten met betrekking tot Europese aanbestedingen niet tijdig worden ontdekt.	Hoog	Per jaareinde wordt wel een analyse opgesteld.
Betaalbatch wordt niet veilig bewaard, waardoor mutaties hierin kunnen worden aangebracht.	Hoog	Procedure zal worden herbeoordeeld en waar nodig aangepast.
De volledigheid van de opbrengsten personeel is niet gewaarborgd.	Hoog	De financiële administratie voert een strakkere monitoring uit op de volledigheid.
Collegiale controle bij invoer van salarismutaties is niet altijd zichtbaar.	Hoog	Procedure zal worden herbeoordeeld en waar nodig aangepast.

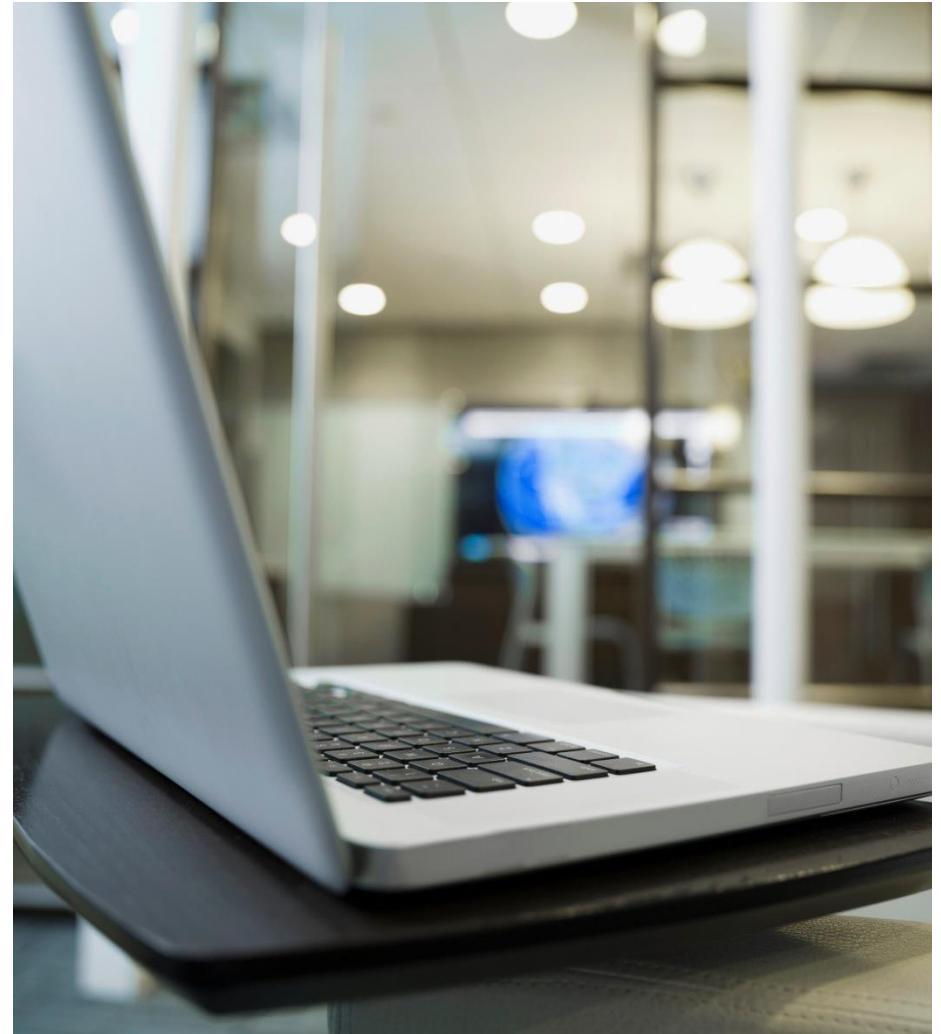
Kwaliteit beheersorganisatie

Interne beheersmaatregelen

Automatisering

Onze controle was niet primair gericht op het doen van een uitspraak omtrent de continuïteit en betrouwbaarheid van (delen van) de geautomatiseerde gegevensverwerking en wij hebben daartoe ook geen opdracht van de directie ontvangen.

De jaarrekeningcontrole heeft echter geen tekortkomingen in de continuïteit en betrouwbaarheid van de geautomatiseerde gegevensverwerking aan het licht gebracht.

Rechtmatigheidsbeheer

Rechtmatigheidsbeheer

Onze bevindingen in het kader van rechtmatigheid

Wij hebben bij de controle over 2015 de rechtmatigheid getoetst conform de bepalingen van het Bado en het controleprotocol inclusief normenkader 2015 zoals vastgesteld door het algemeen bestuur. Bij onze controle hebben wij aandacht gegeven aan de volgende onderwerpen:

- ▶ Het rechtmatigheidsbeheer.
- ▶ De naleving van het voorwaarden criterium.
- ▶ De begrotingsrechtmatigheid.
- ▶ De kredieten.
- ▶ Mutaties in de reserves.
- ▶ Het misbruik-en-oneigenlijk-gebruikcriterium.
- ▶ De niet-financiële beheershandelingen.

Begrotingscriterium

Met de controle op de juiste toepassing van het begrotingscriterium toetsen wij of het budgetrecht van het algemeen bestuur is gerespecteerd.

Wij beoordelen bij onze controle de overschrijdingen ten opzichte van de begrote lasten per programma. Dit betreffen enkel de lasten omdat hierop een beoordeling en rapportering van de accountant wordt gevraagd vanuit de Kadernota Rechtmatigheid.

Het algemeen bestuur autoriseert de begroting (en begrotingswijzigingen) en geeft daarmee toestemming voor de uitvoering van het beleid en de daarvoor benodigde middelen. Het is de verantwoordelijkheid van het dagelijks bestuur om begrotingsafwijkingen tijdig te signaleren en te rapporteren aan het algemeen bestuur. Door een goede inrichting van de planning & controlcyclus zorgt het dagelijks bestuur er voor dat de begroting en budgetten worden bewaakt en dat belangrijke wijzigingen of dreigende overschrijdingen tijdig worden gemeld aan het algemeen bestuur, zodat deze tijdig (binnen het begrotingsjaar) een besluit kan nemen.

Indien desondanks budgetten worden overschreden en niet meer gedurende het jaar kunnen worden voorgelegd aan het algemeen bestuur, is strikt genomen sprake van een onrechtmatigheid. Deze overschrijdingen hoeven echter niet in alle gevallen te worden meegewogen in het accountantsoordeel. Voor een juiste oordeelsvorming is van belang in hoeverre de begrotingsoverschrijding past binnen het door het algemeen bestuur geformuleerde beleid, deze wordt gecompenseerd door hogere opbrengsten of kostenoverschrijdingen bij opneemderregelingen. Deze overschrijdingen dienen te worden weergegeven in de jaarrekening en kunnen door het vaststellen van de jaarrekening alsnog door het algemeen bestuur worden geautoriseerd.

Wij zijn nagegaan of de financiële beheershandelingen tot stand zijn gekomen binnen de grenzen van de door het algemeen bestuur geautoriseerde begroting. Wij constateren de volgende overschrijdingen op lastenniveau ten opzichte van de gewijzigde begroting:

Lastenoverschrijding programma (x € 1.000)	Begrotingsafwijking	Onrechtmatig, telt niet mee	Onrechtmatig, telt wel mee
Programma Brandweezorg (€ 1.006)	Kostenoverschrijdingen die passen binnen het bestaand beleid, maar niet tijdig konden worden gesignaleerd.	V	
Programma Meldkamer (€ 601)	Kostenoverschrijdingen die passen binnen het bestaand beleid, maar niet tijdig konden worden gesignaleerd.	V	
Saldo financieringsfunctie (€ 101)	Kostenoverschrijdingen die passen binnen het bestaand beleid, maar niet tijdig konden worden gesignaleerd.	V	

Rechtmatigheidsbeheer

In de toelichting op de staat van baten en lasten is door het dagelijks bestuur een analyse van de overschrijdingen opgenomen. De overschrijdingen zijn toereikend toegelicht en passen binnen bestaande beleid of worden gecompenseerd door hogere baten binnen het programma. Het dagelijks bestuur stelt het algemeen bestuur voor genoemde overschrijdingen te autoriseren in het kader van de vaststelling van de jaarrekening 2015. Vooruitlopend hierop zijn wij hiervan reeds uitgegaan bij het vormen van ons oordeel over de (begrotings)rechtmatigheid.

Misbruik en oneigenlijk gebruik

In de externe en interne regelgeving zijn diverse bepalingen opgenomen die erop zijn gericht om misbruik en oneigenlijk gebruik te voorkomen. Uw organisatie heeft de toets op het misbruik en oneigenlijk gebruik neergelegd in interne controleplannen. De uitkomst van deze toets heeft niet geleid tot bevindingen die invloed hebben op de rechtmatigheid van baten en lasten en balansmutaties.

Niet-financiële beheershandelingen vallen buiten de scope van rechtmatigheidscontrole

Handelingen en beslissingen van niet-financiële aard vallen buiten de scope van de rechtmatigheidscontrole door de accountant. De accountant toetst deze handelingen en beslissingen niet inhoudelijk door gegevensgericht onderzoek. Volstaan wordt in dit kader met het beoordelen van het interne systeem van risicoafwegingen. Binnen dit systeem moeten voorwaarden zijn geschapen om risico's goed te kunnen beoordelen en in de tijd te kunnen volgen.

Wij hebben ons een beeld gevormd over de wijze van totstandkoming van de inventarisatie van de risico's en de getrouwe weergave van de hieruit mogelijk voortvloeiende financiële gevolgen in de paragraaf Weerstandsvermogen van Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond.

Bijlagen

Onafhankelijkheid en controleproces

Bijlage 1

Onafhankelijkheid

De onafhankelijkheid van de accountant behoort tot het fundament van zijn beroep. In de maatschappelijke discussie over kwaliteitsverbetering van de controle speelt de onafhankelijkheid van accountants een belangrijke rol. Vanaf 1 januari 2015 is op alle assurance opdrachten onder Nederlands recht de Verordening inzake Onafhankelijkheid (ViO) van toepassing. Een aantal belangrijke punten uit de ViO die we hieronder hebben opgenomen, betreffen:

- ▶ Langdurige betrokkenheid
- ▶ Samenloop van dienstverlening
- ▶ Geschenken en giften

Een strikte scheiding tussen controle- en adviesdiensten was al van kracht voor OOB's vanaf 1 januari 2014 en kantoorroulatie is verplicht voor financiële jaren van OOB's vanaf 2016. Daarnaast kent de Europese verordening vanaf controlejaar 2016 striktere onafhankelijkheidseisen, maar ook nadere bevestigingen over onafhankelijkheid ter communicatie aan interne toezichthouders.

Impact nieuwe regels op relatie

Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond en EY

Wij constateren dat de voorgenoemde aanpassingen in de wet- en regelgeving geen invloed hebben op de relatie tussen het Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond en EY.

Langdurige betrokkenheid

Om alle schijn van afhankelijkheid te vermijden, kunnen de externe accountant en (sr) managers in het team maximaal zeven achtereenvolgende jaren in het team actief zijn.

Daarna zullen zij intern roteren. Onze betrokkenheid in jaren laat het volgende beeld zien:

- ▶ B. Minks RA (director) betrokken sinds controlejaar 2013.
- ▶ H. Bennink RA (senior manager) betrokken sinds controlejaar 2010.

Dit betekent dat er geen sprake is van langdurige betrokkenheid van teamleden.

Wij brengen u tijdig op de hoogte van belangrijke teamwisselingen. Intern beschikken wij over interne overdrachtsprocedures, zodat u geen hinder ondervindt van een teamwisseling.

Samenloop van dienstverlening

Ten aanzien van OOB's is de combinatie van wettelijke controles en overige dienstverlening volledig verboden, met uitzondering van met name genoemde overige assurediensten. Voor niet-OOB's is bepaald dat samenloop is geoorloofd als de non-assurance dienst niet van materiële invloed is op het assurance-object. Als er wel materiële invloed is geldt in beginsel een verbod, behalve wanneer de non-assuredienst niet:

- ▶ subjectief of niet-routinematig is;
- ▶ een verwerkingswijze in het assurance-object ten gevolge heeft waarvan het assurance team twijfelt of deze verwerkingswijze passend is;
- ▶ leidt tot een bedreiging uit hoofde van belangenbehartiging.

Op de volgende pagina is schematisch weergegeven wat de verdeling is van onze kosten naar controle en overige diensten.

Geschenken en giften

Zoals met u is overeengekomen, informeren wij u hierbij over de door ons ontvangen respectievelijk verstrekte geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid boven € 100. Voor 2015 zijn deze niet door ons onderkend.

Onafhankelijkheid en controleproces

Bijlage 1

Bevestiging

Wij hebben alle aspecten geanalyseerd die onze onafhankelijkheid gedurende het jaar zouden kunnen bedreigen. Daar waar onafhankelijkheidsregels dit vereisen, hebben wij aanvullende waarborgen ingevoerd. Wij kunnen u bevestigen dat zowel als organisatie en als controleteam onafhankelijk zijn van Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond.

Overzicht kosten van de dienstverlening 2015	Kosten 2015 door Ernst & Young Accountants LLP	Kosten 2015 overig netwerk EY	Totaal kosten 2015 EY	Toelichting
Kosten van de controle	€ 55.000	-	€ 55.000	Controle jaarrekening 2015
Kosten van met de controle samenhangende werkzaamheden	-	-	-	N.v.t.
Kosten van fiscale dienstverlening		€ 5.000	€ 5.000	Advisering inzake invoering Vpb-plicht
Kosten van alle overige dienstverlening	-	-	-	N.v.t.
Totale kosten	€ 55.000	€ 5.000	€ 60.000	

Onafhankelijkheid en controleproces

Bijlage 1

Verantwoordelijkheid

Conform de aan ons verleende opdracht hebben wij de jaarrekening 2015 van de Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond gecontroleerd.

Deze jaarrekening is onder verantwoordelijkheid van het dagelijks bestuur opgesteld. Het is onze verantwoordelijkheid een oordeel te geven over de jaarrekening.

Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) en het door het algemeen bestuur vastgestelde controleprotocol.

Dienovereenkomstig zijn wij verplicht te voldoen aan de voor ons geldende gedragsnormen en zijn wij gehouden onze controle zodanig te plannen en uit te voeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Controleaanpak en -uitvoering

Onze controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De keuze van de uit te voeren werkzaamheden is afhankelijk van de professionele oordeelsvorming van de accountant, waaronder begrepen zijn beoordeling van de risico's van afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten. In die beoordeling neemt de accountant in aanmerking het voor het opmaken van en getrouw weergeven in de jaarrekening van zowel de baten en lasten als de activa en passiva, alsmede het voor de naleving van de wet- en regelgeving relevante interne beheersingssysteem, teneinde een verantwoorde keuze te kunnen maken van de controlewerkzaamheden die onder de gegeven omstandigheden adequaat zijn, maar die niet ten doel hebben een oordeel te geven over de effectiviteit van het interne beheersingssysteem van de veiligheidsregio.

In hoofdstuk Aandachtsgebieden en bevindingen in de controle hebben wij u inzicht gegeven in de significante risico's, onze controleaanpak en bevindingen ten aanzien van de jaarrekeningcontrole.

Tevens omvat een controle onder meer een evaluatie van de aanvaardbaarheid van de toegepaste grondslagen voor financiële verslaggeving, van de redelijkheid van schattingen die het dagelijks bestuur van de veiligheidsregio heeft gemaakt en een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

De met u afgesproken goedkeurings- en rapporteringstoleranties

Op grond van het Bado stelt het algemeen bestuur de goedkeuringstolerantie vast die de accountant bij zijn jaarrekeningcontrole dient te hanteren.

Op grond van de jaarrekening 2015 bedraagt de goedkeuringstolerantie voor fouten afgerond € 1,3 miljoen (1% van de lasten) en voor onzekerheden € 3,9 miljoen (3% van de lasten). Als de goedkeuringstolerantie niet wordt overschreden, kan een goedkeurende controleverklaring afgegeven worden.

Deze goedkeuringstolerantie is een kwantitatief criterium. De uiteindelijke oordeelsvorming is echter altijd een combinatie van kwalitatieve en kwantitatieve afwegingen.

Onafhankelijkheid en controleproces

Bijlage 1

In uw opdracht voor de accountantscontrole is door de Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond een rapporteringstolerantie voorgeschreven die gelijk is aan de goedkeuringstolerantie. Strikt genomen betekent dit dat wij alleen controlebevindingen behoeven te rapporteren die de goedkeuringstolerantie overschrijden. Ten behoeve van de informatievoorziening van dit accountantsverslag hebben wij een lagere rapporteringstolerantie gehanteerd van € 250.000.

Goedkeurings-tolerantie	Goed-keurend	Beperking	Oordeel-onthouding	Afkeurend
Fouten in de jaarrekening (% lasten)	$\leq 1\%$	$> 1 < 3\%$	-	$\geq 3\%$
Onzekerheden in de controle (% lasten)	$\leq 3\%$	$> 3 < 10\%$	$\geq 10\%$	-

SiSa-bijlage

Bijlage 2

Het is volgens de nota verwachtingen accountantscontrole voorgeschreven dat wij de geconstateerde fouten en onzekerheden per regeling rapporteren door middel van onderstaande verplichte tabel. Deze tabel dient door uw gemeente samen met een aantal andere verplicht voorgeschreven verantwoordingsstukken voor 15 juli aanstaande elektronisch bij het CBS te worden aangeleverd.

Nummer specifieke uitkering conform SiSa-bijlage 2015	Specifieke uitkering	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/onzekerheid
V&J A2	Brede Doeluitkering Rampenbestrijding (BDUR)	N.v.t.	€ 0	N.v.t.